

מחשבות פמיניסטיות על זמן, גיל ומהלך החיים

סמינר סמסטריאלי לתואר שני

ד"ר כנרת להד

שעות קבלה בתיאום מראש ל דוא"ל: lahadk@post.tau.ac.il

"זמן" מהווה ממד מרכזי בארגון הסדר החברתי וביצירתן של קטגוריות ונורמות חברתיות שנתפסות כטבעיות ומובנות מאליהן. באמצעות "הזמן", אנו מייצרות סדר חברתי, נורמות, קצבים קולקטיביים, ידע ומשמעות. נורברט אליאס הסביר בספרו על הזמן כי "זמן" מהווה אמצעי לאוריינטציה במפגש בין הטבעי לחברתי ומאפשר רגולציה של חיים חברתיים. כך, לוחות שנה ושעונים חברתיים שונים מייצגים ומבנים סטנדרטיזציה נורמטיבית של טמפורליות וזהות עצמית. אידאולוגיות ומוסדות חברתיים שונים כגון המדינה, שוק העבודה והמשפחה לוקחים חלק פעיל בהבנייתם של נורמות ומבנים טמפורלים הגמוניים. כך למשל חוויית הזמן המערבי המודרני מזוהה עם זמן לינארי וערכים "גברים" כגון יצרנות, פרודקטיביות, קדמה, קוהרנטיות ויצרנות לעומת "הזמן הנשי" המזוהה עם יחסיות ומעגליות.

סמינר זה ידון בהרחבה בספרות פמיניסטית וקווירית שמעלה ביקורות מגוונות על דפוסי ותבניות זמן הגמוניים; יבקר את הדיכוטומיות של זמן נשי/גברי ויבדוק את הממדים הטמפורליים של יחסי כוח וזהויות מגדריות, אי שוויון, תהליכי חיברות ושייכות. נדון במהלכו בקשרים שבין סקסזם לגילנות, בתפיסות של "מהלך החיים" ותחנות הזמן השונות שלו, בהבניות החברתיות של זמן טבעי-חברתי, זמן חופשי, זמן משפחתי, זמני עבודה הבית, החובה לאזן בין חיי משפחה לעבודה וזמן הטרונורמטיבי. מטרת הסמינר, בין היתר, תהיה להציב כמה וכמה סימני שאלה/ביחס ל להבניות החברתיות הרווחות ביחס ל"תזמון נכון", תפיסות של קדמה, השהייה, לינאריות, מעגליות, דוריות, יצרנות והמשכיות תוך התייחסות לכינון של זהויות וסדרים חברתיים ומוסריים שונים. הסמינר יתבסס על קריאה משותפת בכיתה של טקסטים קלאסיים ועכשוויים מאת נורברט אליאס, פייר בורדייה, טום בולסטרופ, ג'ודית הלברסטם, קתלין וודוורד, סוזן סונטג ועוד.

מבנה הסמינר:

הסמינר הוא סמינר סמסטריאלי. רובו מבוסס על הרצאות, קריאה משותפת בטקסטים, דיונים בכיתה, הצגה של עשר דקות בכיתה והגשת עבודה בת 20 עמודים (ברווז וחצי, פונט 12).

חובות הסמינר:

1. נוכחות חובה והשתתפות פעילה במפגשי הסמינר. אין טעם להגיע לשיעורים ללא הטקסטים וללא קריאה מוקדמת שלהם!

2. הצגת מאמר אחד (אלו המסומנים בכוכבית ברשימת הסילבוס) במהלך הסמסטר בפני הכיתה.

3. הגשת עבודה כתובה בת עשרים עמודים.

מרכיבי ציון הסמינר

ציון הסמינר יקבע לפי שני מרכיבים:

10%- הצגת רפרט בן 15 דקות בפני משתתפות הסמינר. את/ם מוזמנות/ים לבחור מהרשימה הביבליוגרפית מתוך הפריטים המסומנים בכוכבית. מטרת הרפרט אינה לסכם את המאמר אלא לחלץ מתוכו כמה טענות/שאלות/מחשבות מעניינות בהקשר של נושא הסמינר.

90% כתיבת עבודה.

"Time" is a central dimension of social order, provides us with a sense of orientation, constitutes and reflects taken for granted and normative structures of domination. Through "time", we create social orders, norms, collective rhythms, bodies of knowledge, meaning and morality. This course will discuss in detail feminist and queer scholarship which criticizes hegemonic temporalities and aims to revisit binary notions such as "feminine time" "masculine time" and examine the temporal dimensions of power relations and gender identities. The tone of the course will be analytical during which we will also discuss the relations between ageism and sexism, images of the life course and its various time stations, the gendered duty to balance between work and family life, "free time", hetrenormative time and family time. The course's readings include classical

and contemporary texts written by Norbert Elias, Pierre Bourdieu, Tom Boellstorff, Judith Jack Halberstam, Kathleen Woodward, Susan Sontag, and more.

חטיבה ראשונה: מבוא תיאורטי כללי.

שיעורים 1-3: ההבנייה החברתית של הזמן

Elias, Norbert (1993): *Time. An Essay*, Oxford, Blackwell, pp. 1-36.

Scott, S. (2009): *Making sense of everyday life*. Polity (Chapter on Time).

Urry, J. (1996): "The Sociology of Time and Space", *The Blackwell Companion to Social Theory*, Turner. B (ed.) Oxford, Blackwell, pp. 369-395

Giddens, A. (1987): "Time and Social Organization", *Social Theory and Modern Sociology*, Polity Press, Cambridge.

Gasparini, Giovanni (1995): "On Waiting", *Time & Society*, 4, 1, pp. 29-45.

Lahad, Kinneret (2012): "Singlehood, Waiting, and the Sociology of Time." *Sociological Forum* 27 (1) pp. 163–186.

Leach, E.R (1966): "Two Essays Concerning the Symbolic Representation of Time", *Rethinking Anthropology*, New York, Humanities Press, pp. 124-136.

Melucci, Alberto (1996): *The Playing self- Person and Meaning in the Planetary Society*, Cambridge, Cambridge University Press pp. 7-23.

Zerubavel, E (1979): "Private Time and Public Time: The Temporal Structure of Social Accessibility and Professional Commitments", *Social Forces*, 58, pp. 38-58.

Zerubavel, E (1989): *The Seven Day Circle: The History and Meaning of the Week*, Chicago and London, University of Chicago Press, pp. 1-6.

חטיבה שנייה: תפיסות זמן מפרספקטיבות פמיניסטיות.

שיעורים 4-5: זמן ומגדר - מבוא

Hester, V (2013): "The Discourse of Balance: Balance as Metaphor and Ideology
Canadian Review of Sociology 50 (2) p154-177.

*Leccardi, C. (1996): 'Rethinking Social Time: Feminist Perspectives', *Time & Society*
5(2): 169-186.

*Odi, Pamela (1999) 'Gender Time in the Age of Deconstruction', *Time and Society*
8(1): 9-38 .

* Lyon, D. and Woodward, A. E. (2004): Gender and time at the top. *European Journal
of Women's Studies*, 11: 205-221.

* Runte, M. and Mills, A.J. (2004): Paying the toll: a feminist post-structural critique of
the discourse bridging work and family. *Culture and Organization*, 10, pp. 237-249.

שיעורים 6-7: מגדר, פרו-נאטליזם והתקתוקים השונים של השעון הביולוגי.

Negra, D. (2009): *What a girl wants? Fantasizing the reclamation of self in postfeminism*,
London: Routledge

דונת, א. (2013): "טובים השניים מן האחד? כמה הגיונות תרבותיים של מוסד האחאות בישראל" סוציולוגיה
ישראלית, כרך ט"ו (1): עמ' 35-57.

*Amir, M (2007): "Bio-Temporality and Social Regulation: The Emergence of the
Biological Clock," *Polygraph: An International Journal of Culture and Politics* 18 pp.
47-72.

*Earle, S. and Letherby, G. (2007): Conceiving time? Women who do or do not conceive, *Sociology of Health & Illness*, 29, 2, pp.233–50.

* Becker, G (1994): “Metaphors in Disrupted Lives: Infertility and Cultural Constructions of Continuity”, *Medical Anthropology Quarterly* 8, 4, pp. 383-410.

*Martin, L.J. (2010): Anticipating infertility: egg freezing, genetic preservation, and risk, *Gender & Society*, 24, 4, 526–45.

*Lock, M. (1986): "Ambiguities of Aging: Japanese Experience and Perceptions of Menopause", *Culture, Medicine and Psychiatry*, 10, pp 23-46.

ב. חטיבה שנייה: זמן, גיל ומעגלי חיים מפרספקטיבה פמיניסטית

8. מהלך החיים (The Life Course)

Holstein, J and Gubrium. J. (2000): *Constructing the Life Course*, NY, General Hall Dix Hills, pp.1-27.

Meyer, J. (1986): “The Self and the Life Course: Institutionalization and its Effects”, *Human Development and the Life Course*, Sørensen, A. B. et al. (eds.), NJ, Lawrence Erlbaum Associates Inc, pp. 199–216.

Shweder Richard (1988): *Welcome to Middle Age! (And Other Cultural Fictions)*, Chicago, University of Chicago Press pp. ix-xii

* Fabbre, V. D. (2013): Gender Transitions in Later Life: The Significance of Time in Queer Aging. *Journal of Gerontological Social Work*, (just-accepted).

שיעורים 9-11 גיל, גילנות, פטריארכיה וסקסזים.

*Krainitzki, E. (2014): “Judi Dench's age-inappropriateness and the role of M: Challenging normative temporality”. *Journal of Aging Studies* 29 pp. 32-40.

*Silver, Catherine. (2003): Gendered identities in old age: Toward (de)gendering? *Journal of Aging Studies* 17 (4): 379-397.

*Simpson, P. (2013). Alienation, ambivalence, agency: Middle-aged gay men and ageism in Manchester's gay village. *Sexualities*, 16(3-4), 283-299.

חזן, ח (2006): "גיל", אי/שווייון ברקוביץ ורם (עורכים) באר שבע, הוצאת אוניברסיטת בן גוריון והקיבוץ המאוחד.

*Sandfield, A., and Percy, C., (2003): 'Accounting For Single Status: Heterosexism and Ageism in Heterosexual Women's Talk About Marriage' *Feminism and Psychology*, 13 (4): 475-488.

*Woodward, K. (2006): "Performing age, performing gender" *NWSA Journal*, 18(1): pp.162–189.

* Krekula, C. (2007): The Intersection of Age and Gender Reworking Gender Theory and Social Gerontology. *Current Sociology*, 55(2) pp.155-171.

* K.F. Slevin, T.J. Linneman (2010): Old gay men's bodies and masculinities *Men and Masculinities*, 12 pp. 483–507

Gardiner, J. K. (2002): "Theorizing age and gender: Bly's boys, feminism, and maturity masculinity". *Masculinity Studies & Feminist Theory: New Directions*. ed. J. K. Gardner 90-118 New York: University of Columbia Press:

*Jones, J. & Pugh, S (2005): "Ageing gay men: Lessons from sociological embodiment". *Men and Masculinities*, 7: pp.248-260.

*Woodward, K. (1988): Youthfulness as Masquerade, *Discourse*, 11 (1), pp119-142.

Woodward, K. (1991): *Aging and Its Discontents. Freud and Other Fictions*, Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press.

Gullette, M. M. (2004): *Aged by culture*. University of Chicago Press.

פרספקטיבות קוויריות על זמן (Queer Time)

Halberstam J (2005): *In a Queer Time and Place: Transgender Bodies, Subcultural Lives*. New York: New York University Press.

Freeman, E. (2007).” Introduction: Queer Temporalities” *GLQ: A Journal of Lesbian And Gay Studies*, 13(2/3), 159–176.

*Jones, R. L. (2011): Imagining bisexual futures: Positive, non-normative later life. *Journal of Bisexuality*, 11(2-3), pp. 245-270.

Binnie J and Klesse, C (2012): “ The politics of age, temporality and intergenerationality in transnational lesbian, gay, bisexual, transgender and queer activist networks” *Sociology*

Boellstorff, T. (2007): When Marriage Falls: Queer Coincidences in Straight Time’, *GLQ*13 (2-3) pp.227-48.

Kafer, A. (2013) *Feminist, queer, crip*. Indiana University Press

Goltz, Dustin Bradley (2010): *Queer Temporalities in Gay Male Representation tragedy, normativity, and futurity*. London and New York: Routledge.

ביבליוגרפיה נוספת להשכלה כללית:

אמיר, מ (2005): הופעת השעון הביולוגי של מערכת הרבייה הנשית כמנגנון להסדרה חברתית, עבודת גמר לתואר מוסמך, אוניברסיטת תל-אביב.

ג'מאל, א (2008): "על תלאות הזמן המוגזע", *גזענות בישראל (בתוך) שנהב*. י. ויונה. י (עורכים) ירושלים, הוצאת מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד, ע"מ 348-380.

לפארג, פ (2004): הזכות לעצלות, בנימינה, נהר ספרים.

Barbara A (1995): *Timewatch: The Social Analysis of Time*, Cambridge, Polity Press.

Blaikie, A. (1999) *Ageing and Popular Culture*, Cambridge: Cambridge University Press.

Bourdieu P (2000): *Pascalian Meditations*, Stanford, Stanford University Press pp. 218-231

Brown, A (1998): "The Extended Present of the Long-Term Prisoner", *Time and Society*, 7, 1, pp. 93-103.

Coleman, R. (2010). Dieting Temporalities Interaction, agency and the measure of online weight watching. *Time & Society*, 19(2), 265-285

Coleman, R., & Figueroa, M. M. (2010). Past and future perfect? Beauty, affect and .hope. *Journal for Cultural Research*, 14(4), 357-373

Daly, K (1996): *Families and Time: Keeping Pace in a Hurried Culture*, Thousand Oaks, CA, Sage.

Davies, M. L. (1997). Shattered assumptions: Time and the experience of long-term HIV positivity. *Social Science & Medicine*, 44(5), 561-571.

Featherstone, M. & Wernick, A. eds. (1995) *Images of Aging. Cultural Representations of Later Life*, London & New York: Routledge

Gasparini, Giovanni (1995): "On waiting", *Time and Society* 4,1, pp. 29-45

Glaser, Barney G. and Strauss, Anselm L. (1971): *Status Passage*, Chicago, Aldine, Atherton.

Gleick, J. (1999): *Faster: The Acceleration of Just about Everything*, Vintage Books, New York.

Greenhouse, C. J. (1989): "Just in Time: Temporality and the Cultural Legitimation of Law" *Yale Law Journal*, 98, pp 1631-1651.

Handelman, Don (2004): *Nationalism and the Israeli State: Bureaucratic Logic in Public Events*, New York, Berg Publishers, pp. 77-87.

Hazan, H (1994): *Old Age: Constructions and Deconstructions*, Cambridge, Cambridge University Press.

Hogne Öian (2005): "Clock Time: the Enemy of the Unemployed",
<http://www.transforma-online.de/deutsch/transforma2005/papers/oian.html>

Kravel-Tovi, M & Bilu, Y. (2008): The work of the present: Constructing messianic temporality in the wake of failed prophecy among Chabad Hasidim. *American Ethnologist*, 35(1) pp. 64-80.

Gillis, J.R (2001): "Never Enough Time: Some Paradoxes of Modern Family Time(s)", *Minding the Time in Family Experience: Series: Contemporary Perspectives in Family Research*, Daly, K (Ed.) New York, JAI. pp. 19-36.

O'Malley, M (1990): *Keeping Watch: A History of American Time*, New York, N.Y. U.S.A, Viking, Chapter 1

Lavi, L (2013): "Making Time for National Identity: Theoretical Concept and Empirical Glance on the Temporal Performance of National Identity" *Nations and Nationalism* 19(4), pp. 696-714.

Reith, G. (2004): "Uncertain Times: The Notion of 'Risk' and the Development of Modernity", *Time and Society* 13, 2, pp. 383-402.

Reith, G (1999): "In Search of Lost Time: Recall, Projection and the Phenomenology of Addiction", *Time and Society*, 8,1, pp. 99-117.

Russo, M. (1999) Aging and the Scandal of Anachronism, *In: K. Woodward ed. Figuring Age. Women, Bodies, Generations*. Bloomington & Indiana: Indiana University Press, pp20-33.

Shamgar-Handelman, L and Handelman, D (1991): "Celebration of Bureaucracy: Birthday Parties in Israeli" *Ethnology*, 30, 4, pp. 293-312.

Sontag, Susan. (1983): "The Double Standard of Aging" In Rainbilt, M and Fleetwood, J (eds.) *On the Contrary. Essays by Men and Women*, Albany, State University of New York Press, pp. 99-112.

Riley, Matilda W, and J.W. Riley, Jr. (1994): "Structural Lag: Past and Future." in *Age and Structural Lag: The Mismatch Between People's Lives and Opportunities in Work, Family, and Leisure*, New York, John Wiley & Sons pp. 15-36.

Schwartz, B. (1974) "Waiting, Exchange, and Power: The Distribution of Time in Social Systems", *American Journal of Sociology* 79, 4, pp. 841-70.

Thompson, Edward (1967): "Time, Work-Discipline, and Industrial Capitalism", *Past and Present* ,38, pp 56-97

Urry J, (1994): "Time, leisure and social identity" *Time and Society* 3, pp.131-149.

Woodward, K. (1995): Tribute to the Older Woman. Psychoanalysis, Feminism and Ageism, *In: Featherstone, M. & Wernick, A. eds. Images of Ageing. Cultural Representations of Later Life*. London & New York: Routledge, pp79-96.

Zerubavel, E. (1977): "The French Republican Calendar: A Case Study in the Sociology of Time", *American Sociological Review*, 42, pp. 868-77